

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 31

Wydawnictwo i Redakcja
„Głosu Narodu”, III Aleja 52,
Telefony 2245 i 2249.

Częstochowa, wtorek 20 marca 1945 r.

Sekretariat Redakcji załatwia interesantów
w godzinach od 14 — 16-21.
Redakcja rękopisów nie zwraca.

Rok I.

Opole wraca do Polski

Caly Śląsk stanowią niegdyś ziemię tak samo rdzennie polską jak Krakowskie, Sandomierskie czy Poznańskie. Świadczą o tym najdawniejsze dzieje Polski, uparte zmagania się pierwszych Piastów z zabobnością cesarzy niemieckich, pola stożonych bitew: Głogów i Pae Pole. Ale po rozdzieleniu państwa przez Krzywostego nie dzy synów, ziemia ta, najbardziej z dzielnie Polaki wysunięta na zachód i najwięcej narażona na zakusy niemieckie, powoli traciła łączność z macierzystym krajem, zwłaszcza, że książęta, a później królowie polscy specjalnie ani o niej nie myśleli, ani o nią się nie troszczyli.

Księstwo Opolskie zostawało w posiadaniu Piastów, zmierzonych i duchowo skarlałych, do r. 1523. Ci holdownicy niemieckich władców nie pamiętali o swym pochodzeniu polskim i niezmierzli różni się od dzisiejszych innych panów niemieckich. Polaki pozostał jedynie lud, uparcie trzymający się roli i z pokolenia w pokolenie przekazujący wieść o swym prawdziwym pochodzeniu, o swej przynależności do Polski.

W roku 1522 Opolszczyzna przeszła w posiadanie korony czeskiej, a z tą do cesarzy niemieckich, od których w r. 1740 została zdobyta przez Prusy. Od tej chwili kraj był wydany na pastwę bezitroskiej germanizatorskiej polityki Fryderyków Wielkich i ich następców. Bismarcków i twórców bakaty, a później hitlerowskich satrapów.

Mówi Osmatek w „Kraju Krzywy”: „Ginał język polski nad dolną Odrą i Nisą, ginęli Polacy. Jeszcze w 1844 roku Wilhelm IV, król pruski, wydał w Poczdamie po polsku „Instrukcję dla sołtysów w hrabstwie Kłodzkim”. A Kłodzko to jest Głaz. Jeszcze Kraszewski w Lignicy i Głogowie rozmawiał po polsku, o Wrocławiu nie wspominając.

W miejsce wymordowanych, zgermanizowanych (ci szli w większości do miast) przybywali Polacy - niewolnicy. Polska, odnieszona do Baltyku i Odry dusiła się rozrodnością chłopskiej nędzy... („Odrodzenie” Nr. 16).

W ste lat po „Instrukcji...“ Wilhelma IV, oskromionej i zmniejszonej ciosami Radzieckiej Armii, rozpada się w proch państwo niemieckie. A równocześnie Polska wraca do swej przastarej, zapomnianej przez wieki, piastowskiej dzielnicy.

Wojska radzieckie od Bytomia aż do Opola wite są entuzjastycznie. Po wsiach i miastach powstają żywiołowe komitety obywatelskie Polaków, a kopalnie i fabryki wzbierają polskie Rady Zagłowe.

Śląsk Opolski po wiekach niewoli wraca do Ojczyzny, a ta Ojczyzna to Ludowa Polska, która nie zapomina o ludzie polskim na Opolszczyźnie i o prawa jego głośno wola, za nakaz chwili uznając: Opole musi być polskie!

Częstochwie przypada w udziale zaszczytna misja specjalnego zatroszczenia się o Opolszczyznę i posłania tam, na najbardziej zagrożone posterunki, ludzi, którzy by swą ofiarną pracą dla wyzwolenia Ojczyzny przekreślili następstwa brutalnej polityki niemieckiej i odrobili zaniedbania wieków ubiegłych, przywracając Polsce to, co niegdyś było polskie bez zastrzeżeń. „Od nas samych zależy, jak misję tę wypełnimy. A więc, częstochowianie, do dzieła!” S. F.

Wznowienie wydawnictwa „Monitor Polski”

WARSAWA. (Polpress). — Polska Agencja Prasowa „Polpress” przystąpiła do wydawania dziennika urzędowego Rządu Polskiego p. n. „Monitor Polski”.

Wszystkie władze, urzędy, instytucje publiczne winny nadsyłać do Monitora rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia i t. p. publikacje, podlegające — zgodnie z ustawą o „Monitorze Polskim” — ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym.

Powadło „Monitorze Polskim” mają być publikowane zgłoszenia osób prywatnych o faktach, mających skutki prawne, jak np. zagubienie dokumentu, zgłoszenie zmiany nazwiska, umorzenie walorów, papierów wartościowych, weksli i t. p.

Redakcja „Monitora Polskiego”, mieści się w Warszawie — Praga, ul. Targowa 63, III piętro, Polpress.

Koblencja w rękach aliantów

Sukcesy sprzymierzonych na Zachodzie

LONDYN (Polpress). — Komunikat Sztabu Dowództwa Naczelnego SH Ekspedycyjnych Sprzymierzonych z dnia 17-go marca brzmi:

Przyczółek mostowy sprzymierzonych na wschodnim brzegu Renu obejmuje przestrzeń od 11,2 km głębokości i 21 km szerokości. Pokonywując zaciety opór przeciwnika, wojska sprzymierzonych wkroczyły do Königswinter. W południowej części przyczółka oddziały sprzymierzonych osiągnęły rzekę Wied.

Na południowy wschód od Kobleneci wojska sprzymierzonych sforsowały Mozela. — Inne oddziały dotarły do punktu, położonego w odległości 3,2 km na zachód od Renu.

Pod Saarbrücken wojska sprzymierzonych posunęły się nieco naprzód w kierunku północnym.

Sprzymierzeni poczynili pewne postępy w górach Hardt.

LONDYN (Polpress). — Komunikat Sztabu Dowództwa Naczelnego SH Ekspedycyjnych Sprzymierzonych z dnia 18-go marca brzmi:

Przyczółek mostowy sprzymierzonych na wschodnim brzegu Renu obejmuje obecnie przestrzeń o 12 km głębokości i 22,5 km szerokości.

Wojska sprzymierzonych wkroczyły do Ittenbach. Oddziały sprzymierzonych zdobyły Koblencję, Piechofa, nacierając w kierunku na wschód i południowy wschód, dotarła do Renu i wkroczyła do Bonnard. — Wojska pancerne, pokonywując słaby opór przeciwnika, doszły do rzeki Nahe. Piechota zajęła kilka miast.

Na południowy wschód od Trewiru sprzymierzeni poczynili znaczne postępy i zajęli 6 miast. Oddziały sprzymierzonych wkroczyły do Rimlingen.

W rejonie Saarbrücken wojska sprzymierzonych posunęły się naprzód o 11 km, zbliżyły się do Renu i wdaryły się do zewnętrznych fortyfikacji linii Zygfrida. W toku walk zajęto: Niederwürzbach (Bawaria), w odległości 14 km na wschód od Saarbrücken. Przed fortyfikacjami linii Zygfrida zdobyto miasta: Hornbach, Dietrichingen, położone w odległości 16 km na północny zachód od Bitsch.

New York. — Rzecznik ministerstwa wojny U. S. A. oświadczył, że zdaniem dowódców aliantów zwycięstwo w Europie będzie kwestią kilku tygodni jeszcze, jeżeli 1-ej Armii uda się rozszerzyć przyczółek mostowy nad Renem.

Dalsze postępy Czerwonej Armii w Prusach Wschodnich

Radzieckie Biuro Informacyjne podało do wiadomości dnia 19 marca, że na południowy zachód od Królewca wojska radzieckie prowadziły pomyślnie walki celem zniszczenia wschodnio-pruskiej grupy niemieckiej, posuwając się do wybrzeża zatoki Fryskiej, zajęły ponad 30 miejscowości, m. in. Schelen, Windelm, Polittien, Krieltien, Schreinen, Kwiltten, Neuwald, Frauhufen, Gallingen, Grünwäde, Waltersdorf, Birkenau, Neun-banau, Padendorf, Schuldenen, Klein, Ostmüle, Zagern, Marienfelde, Willenberg, Kolberhaus.

W tym rejonie w dniu 18 marca wojska radzieckie wzięły do niewoli 2138 niemieckich żołnierzy i oficerów oraz zabrali następujące trofea: 67 czołgów i dział samoczynnych, 236 dział, 57 miotaczy min, 350 karabinów maszynowych, 50 składów materiałów wojennych, 530 samochodów, 58 lokomotyw, 350 wagonów kolejowych.

Według dokładniejszych obliczeń w walkach o miasto Kołobrzeg wojska 1-go Białoruskiego Frontu zabrali do niewoli ponad 6.000 niemieckich żołnierzy i oficerów oraz następujące trofea: 22 transporty kolejowe, 40 dział szturmowych, 100 dział, 48 parowozów, 15 składów materiałów wojennych. Nieprzyjacieli stracili samych zabitych do 8.600 żołnierzy i oficerów.

W rejonie Wrocławia wojska radzieckie kontynuowały walki, zmierzające do zniszczenia okrajonej w mieście grupy weks przeciwnika.

Na pozostałych odcinkach frontu prowa-

dzono są walki o charakterze lokalnym oraz zanotowano działania zwiadowcza.

W czasie walk, prowadzonych dnia 18-go marca, na wszystkich frontach uszkodzono i zniszczono 126 niemieckich czołgów i dział szturmowych.

W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwlotniczej stracono 117 samolotów przeciwnika.

MOSKWA (Polpress). — Radzieckie Biuro Informacyjne donosi, że straty niemieckie w Prusach Wschodnich są ogromne. — 7-ma kompania 442-go pułku niemieckiego straciła w ciągu 3-oh dni 80% żołnierzy. — W walkach o miejscowość Grünfeld, zajęta dn. 18 marca, Niemcy stracili zabitych ponad 3.000 żołnierzy i oficerów. Zniszczono 19 czołgów, 39 dział polowych i 179 karabinów maszynowych. Zdobyto 11 czołgów, 4 samochody pancerne, 16 dział i 3 magazyny ze sprzętem wojennym.

Nowe zwycięstwo Armii Czerwonej i Wojska Polskiego

MOSKWA. — Głównodowodzący Marszałek Stalin wyraził w specjalnym rozkazie podziękowanie wojskom 1-go Frontu Białoruskiego i I Armii Polskiej za bohaterstwo, okazane w walkach o Kołobrzeg. Na cześć zwycięskich wojsk oddano w Moskwie dnia 18 marca 12 salw ze 124 dział.

Walki na Dalekim Wschodzie

LONDYN (Polpress). — Urzędowo podano do wiadomości, że wojska amerykańskie wyładowały na wyspach Rambon i Simaza. Japoński garnizon wyspy Rambon został zlikwidowany. Na wyspie Luzon wojska amerykańskie, operujące na wschód od Manilli posuwają się stale naprzód. Na północ od Manilli odparto kilka kontrataków japońskich.

PARYŻ (Polpress). — Gen. de Gaulle wygłosił przemówienie do wojsk francuskich, walczących w Indochinach z okupantami japońskimi. De Gaulle podkreślił, że walki, jakie toczą się obecnie, rozpoczynają nową fazę wojny na Dalekim Wschodzie.

PARYŻ (Polpress). — Gen. de Gaulle w oświadczeniu, złożonym w dniu wczorajszym podkreślił, że Francuski Komitet Wyzwoleniowy Narodowy utrzymywał tajny kontakt z Indochinami. Obecnie wojska francuskie w Indochinach działają wedle planu opracowanego przez Rząd Francuski pod dowództwem osób, upoważnionych przez władze paryskie.

Evakuacja Tokio

LONDYN (Polpress). — Radio niemieckie donosi, że władze japońskie zarządziły ewakuację ludności cywilnej z miast Tokio, Jokohama, Nagoja, Oosaka i Kobe.

Delegacja u Naczelnego Wodza

WARSAWA (Polpress). — Dnia 15 marca przyjął Naczelny Dowódca Wojsk Polskich delegacja jednostki pułk Szejpaka, która pierwsza z naszych oddziałów stanęła na brzegu Baltyku. Delegacja przywiozła Naczelnemu Dowódcy raport pułk Szejpaka, który głosi, że jednostka jego, wykonując rozkaz Nacz. Dowódcy, po zacietych walkach stanęła dnia 8 marca na brzegu Morza Baltyckiego. — W skład delegacji wchodzi: por. Taube — zastępca dowódcy do spraw polityczno-wychowawczych oddziału, który dotarł pierwszy do morza, plut. Paćka i plut. Grzejek — kawaler trzech krzyży, zdobytych w toku walk w szeregach naszego wojska, który pierwszy wbił sztandar na brzeg Baltyku, a drugi sztandar wrzucił symbolicznie do morza. — Delegacja wręczyła Nacz. Dowódcy kry-

talową urnę z wodą, zaczerpniętą z Polskiego Morza.

Naczelny Dowódca polecił członkom delegacji, aby przekazali oficerom, podoficerom i żołnierzom jednostki plk. Szejpaka wyrazy wdzięczności i uznania za waleczność, okazaną w bojach o odwiecznie polskie wybrzeże Baltyku.

Naczelny Dowódca wraz z delegacją udał się z urną kryształową do Prez. Bieruta, któremu złożył raport o tym, że oddział Wojska Polskiego stanął na brzegu Baltyku.

Prez. Bierut podziękował w imieniu własnym i Rządu oficerom, podoficerom i żołnierzom naszego wojska, którzy pierwsi dotarli do wybrzeża Baltyku, za wspaniały sukces: bohaterstwo w walce o powrót Wojska Polskiego na przastarą wybrzeże Polskiego Morza.

Gauleiter Prus Wschodnich powieszony

LONDYN (Polpress). — Agencja Reuterska podaje, że zdaniem dowódców aliantów powieszony został na powieszonym gauleiter Prus Wschodnich Eircha Kocha. Został on przed 4 tygodniami postawiony w stan oskarżenia za dezercję z Prus Wschodnich i skazany na karę śmierci.

Nowy nalot na Berlin

LONDYN (Polpress). — Agencja Reuterska donosi, że dnia 18 marca samoloty amerykańskie dokonały największego dziennego nalotu na Berlin. W nalocie wzięło udział 1300 bombowców pod osłoną 700 myśliwców. Nalot trwał ponad jedną godzinę. W ciągu jednej sekundy zrzucono na Berlin około jednej tony bomb. Łącznie zrzucono ponad 3000 ton bomb.

Dalsze wyroki w Bułgarii

MOSKWA (Polpress). — Agencja Tass donosi z Sofii, że trybunał bułgarski skazał na karę śmierci byłych naczelników bułgarskiego sztabu generalnego Trifonowa i Lukaszera oraz generałów Dimitrona, Karowa, Nakowa, Nikolowa i wielu innych wyższych oficerów. Na karę dożywotniego więzienia: byłego szefa lotnictwa bułgarskiego gen. Ajrianowa i 24 innych wyższych oficerów.

Holandia karze zdrajców

LONDYN (Polpress). — Holenderska Agencja Telegraficzna donosi, że na wyzволonych terenach Holandii internowano 12.000 osób, oskarżonych o współpracę z okupantem.

Duńscy patrioci walczą z Niemcami LONDYN (Polpress). — Duńskie Biuro Informacyjne donosi, że 50 patriotów duńskich wzięto do wielkich zakładów przemysłowych w Kopenhadze i podłożyło bombę pod główne cechy fabryki. W wyniku eksplozji zakłady uległy całkowitemu zniszczeniu.

Inna grupa duńskich patriotów wysadziła w powietrze kilka cechów fabryki samochodów w Kopenhadze.

Reforma rolna w Rumunii

MOSKWA (Polpress). — Agencja Tass donosi z Bukaresztu, że komitety chłopskie w Rumunii w dalszym ciągu przeprowadzają podział majątków obywatelskich (powyżej 50 ha) wśród żołnierzy frontowych, bezrolnych i małorolnych chłopów. Prasa donosi, że w okręgu Wiaska podzielono 5200 ha ziemi obywatelskiej, w okręgu Teloman — 2400 ha, z okręgu Dolniczek — 500 ha.

Kronika miasta i powiatu

Reflektorem w życie

Uśmiech

To może dostać tanej. Panie! Coś pan, niemądry! Proszę pana, dlaczego na przykład... — Et, nie zwracaj pan głowy! Smyk! Takie i tym podobne zdania. Bliższy się w sklepie, w lokalu publicznym, na ulicy. Zastanawiam się: dlaczego tak? Brak kultury, wrodzone grubiaństwo, może że ta wola! — są to powiedzenia i odpowiedzi co najmniej niedelikatne i ordynarne.

Zwykle urażona strona nie pozostaje dłużna, lecz zwraca w dwóch osobach.

Bo po takim odważeniu się, czyż można oczekiwać czegoś przyjemnego. Potem pewnie wstają kłótnie, sprzeczki i moc soczystych wyrazów. Zwykle odbierają to, co dajesz. W myśl tego zrobiłem pewne doświadczenie. Udałem się do miasta, uśmiechałem się zyczliwie do stróża, przy czym uchyliłem kapelusza.

Potem w sklepie zwróciłem się przyjaźnie do ekspedientki, za co ta chciała nie być wdługą załatwiła mnie bez kolejk.

Wreszcie w innym urzędzie mojej przebieg towarzyszył uprzejmy uśmiech. Rzecz jasna, każdy starał się odplacić pięknym za nadobne, bo miłe obejście się to działa rzecz rzadka.

Kilka dni później w tymże urzędzie załatwiałem sprawę. Byłem bez humoru; chmurny, zły. Ten sam urzędnik pierwszy powitał mnie uśmiechem, pytając jakżeś o powod troski. Uśmiech jasną kaskadą wpłynął mi do duszy i rozjaśnił oblicze. A przecież on zwrócił mi tylko to, czym go niedługo oddarzę. Uśmiech za uśmiech.

Eksperyment udał się znakomicie. To, co dałem z siebie, oddano mi z procentem.

Wiem. Czas są ciężkie i niejedna troska zruca cień na nasze twarze, lecz zdołajmy się na więcej uprzejmości względem bliźniego, a ten ostatni, odwzajemni nam się na pewno po trzykroć.

R. D.

Ważnym zjawiskiem w naszym mieście jest użycie naga (by zbrabowane ich ubrania nie były splamione krwią) i kule z karabinów maszynowych przerwały nie życie ludzi młodych, pełnych energii i zapala. W obliczu śmierci wierzili jednak, że przyjdzie ktoś, kto pomoże straszną krzywdę i rany zadane ludziom niewinnym przez zbiorów hitlerowskich. Tego wymagać będzie prawo etyczne. Zniknie ciemna noc barbarzyństwa hitlerowskiego i zaświeci słońce wolności, prawdy i sprawiedliwości, rozbiśnie era miłości bliźniego i braterstwa ludzi. W tym przedświadczeniu odeszło w zaświaty 128 mężczyzn, kobiet i dzieci zamaskowanych przez zbiorów faszystowskich.

Dr. Bresler Jerzy.

złokalizowany i ugaszony przez Miejską Straż Pożarną. Straty materialne niewielkie. Ofiar nie było.

Z życia kulturalnego

Repertuar Teatru
Środa 21 marca o godz. 16-ej — „Uciekła mi przepióreczka”.

Repertuar kin
„Wesola 16-ka” koncertuje w kinie „Wolność” we wtorek, środa o godz. 17-ej.
„Polonia” — „Obrona Sewastopola”, pocz. seans o godz. 13.30, 15.30, 17.30.
„Baltyk” — „Nowa Ziemia” — pocz. sens. o godz. 13, 15, 17.

OD REDAKCJI

Ob. Dudko Katarzyna, autorka artykułu „Święto Kobiet-Robotnic” ofiarowuje autor-ski honorarium za swój artykuł na rzecz budowy pomnika dla Czerwonej Armii.

Marzec 20 Wtorek

Dzisiaj: Eufemii
Jutro: Benedykta

Zaciemniomy od zmroku do świtu

Niezwłocznie wybrać członków obywatelskich komitetów domowych

W wykonaniu rozporządzenia porządkowego Wojewody Kieleckiego z dnia 16 lutego 1945 r. o powołaniu czynnika obywatelskiego do współpracy w administracji publicznej w dziele odbudowy kraju Starostwo Grodzkie przypomina konieczność niezwłocznego dokonania wyborów członków obywatelskich komitetów domowych.

Jednocześnie zaś wyjaśnia, że:

- 1) Wyboru członków obywatelskich komitetów domowych w liczbie trzech dokonują mieszkańcy każdego domu, liczącego nie mniej niż 20 mieszkańców.
- 2) Gdy liczba wszystkich mieszkańców domu nie przekracza 20, wybory dokonują mieszkańcy 2-óch lub 3-óch sąsiednich domów, połączonych w blok mieszkaniowy.
- 3) Członków obywatelskich komitetów domowych wybierają pełnoletni mieszkańcy domów.
- 4) Wybrane obywatelskie komitety domowe winny zawiadomić pisemnie Starostwo Grodzkie (gmach Zarządu Miejskiego w Ratusz, pokój Nr. 13), podając nazwę ulicy ewent. nazwę dzielnicy, nr. domu, imiona i nazwiska członków komitetu, ich wiek, narodowość, zawód i stanowisko w zawodzie.
- 5) Ostatni termin dokonania wyborów członków obywatelskich komitetów domowych i zawiadomienia o tym Starostwa Grodzkiego zostaje ustalony na dzień 1 kwietnia 1945 roku.
- 6) Ostrzegam, że przekroczenie przepisów rozporządzenia porządkowego Wojewody Kieleckiego z dnia 16 lutego 1945 r. o powołaniu czynnika obywatelskiego do współpracy z władzami administracji publicznej w dziele odbudowy kraju ulega karze rzwyżno do 500 zł. lub karze aresztu do dni 14 albo obu tym karom łącznie.

Komunikaty Z. W. M.
Zarząd Miejski „Związku Walki Młodych” w Częstochowie dokonał w poniedziałek, dnia 19 marca b. r. otwarcia nowej świetlicy Związku Walki Młodych w dzielnicy Stradom, w Alei Wolności Nr. 48.

Walne zebranie

W dniu 22 marca b. r. odbędzie się walne zebranie inwalidów wojennych, wdów i sierot i kioskarzy w sali Rady Zw. Zaw. II Aleja 43 o godz. 10-ej rano.

Stawienictwo osobiste obowiązkowe.
Pożar w magazynie szkła
Dnia 19 marca około godz. 11 w magazynie szkła w I Alei 3 wybuchł pożar. Ogień został

20. marca — dzień zagłady inteligencji żydowskiej w Częstochowie

Dzień był dżdżysty, ponury, beznadziejny jak ponure monotone i beznadziejnie było życie Żydów w małym ghetcie.

W tym pamiętnym, tragicznym dniu 20 marca 1943 r. w godzinach popołudniowych gruchnęła w ghetcie wieść, że wszyscy posiadający wyższe wykształcenie, a wraz z nimi cała Rada Starszych mają wyjść na Rynek Radażawski z żonami i dziećmi. Zapowiedź wywieścia na Rynek była zwykle czymś strasznym i złowieszczym, bo połączona była z jakąś akcją, selekcją wysyłką, egzekucją lub innymi poważniejszymi zyskaniami i przesładowaniami. Nie dziwnego więc, że wielki niepokój i trwoga zapanowały w ghetcie, tym bardziej, że żony i dzieci również miały tam się udać. To wezwania skierowane specjalnie do inteligencji, nie rokowało nie dobrego i przeczenia nieszcześliwych tym razem nie zawiodły. Nie brakowało przy tym — jak to zwykle bywało w podobnych wypadkach, u zbrodniarzy hitlerowskich niskiego i podłego podstęp. Żandarmi niemieccy, jak również milicjanci uspakajali zdenerwowanych, że chodzi w tym wypadku o krótkie przemówienie Hauptmanna Degenharta, po czym zaraz wszyscy powrócą do domu. — Każdy człowiek jest z natury łatwowierny. Niezsześliwi, psychicznie zmaltretowani i przynębieni uwierzyli w to, chcieli bowiem wierzyć, że im się nie stanie i tłumnie się zebrali na oznaczonym miej-

Po krótkim przemówieniu kata hitlerowskiego — Degenharta — pełnego cynizmu i lotrostwa, uformował się pochód prowadzony przez znanego ze swych okrucieństw żandarm Ubershehera niby to w kierunku kwarantanny, jak on to głośno wykrzykiwał, — prowadził jednak w inną zupełnie stronę, wzdłuż ulicy Warszawskiej. Mieszkańcy ghetta, przyzywczeni do kłamstw, obłudy i podstępów ze strony oprawców hitlerowskich, szli smutni i zrezygnowani nie zważając na ulęwny deszcz, jakby przezuwając, że to ostatnia droga ich życia. Nagle z kilku domów wybiegli żandarmi, uzbrojeni w karabiny maszynowe, otoczyli kolumnę ze wszystkich stron i odprowadzili ludzi do przygotowanych w pobliżu samochodów ciężarowych. Lęk ogarnął wszystkich na ten widok. Szybko zostaliśmy wtłoczeni do samochodów, — dzieje płakali, dusili się w ciżbie, lamentowały nie widząc w ciemności rodziców, kobiety mdlały i szpawowały, a samochody w pełnym biegu pedziły naprzód. Robiło się coraz ciemniej i duszniej. Nagle ktoś z obecnych krzyknął przeraźliwie: „Nie jedziemy nawet do więzienia, jedziemy na cmentarz!”

Powstała panika, kilka osób zażyło truciźne, nie chcąc, by nikczemni oprawcy nad nimi się pastwili. Nieczymni w tej chwili udawali się wyskoczyć z padającego auta. Przewidywania nieszcześliwych okazały się słuszne. Zawieziono ich na cmentarz,

Lekarstwa

oraz środki opatrunkowe kupuje w każdej leciei Państwowa Hurtownia Apteczna Częstochowa, Aleja 23, i p.

UWAGA!
W dniu 24 marca 1945 r. Otwieram Zakład Fryzjerski Opatka-Mieki przy ul. Waszyngtona Nr 22 pod firmą W. MOSKWA. 1559

CZĘSTOCHOWSKIE ZAKŁADY CERAMICZNE
ul. Jędrzejki 14
polecają: płyty parkietowe, ceramika szamotowa, ceramika budowlana, kafle i posadzki. 1454

Dr. Zofia Kolszt
z Warszawy
szereby kobiece, szeregowe obecnie przyjmują: Częstochowa, ul. Aleja 11 m. 12a, godz. 10-12 i 3-4 pp. 71

MOTOR
do samochodu marki Chevrolet starsi dobrać kupię, Złotygród, Grodzisk, sierfer, Częstochowa, Waszyngtona 1 s. 1552

POSZUKIWANIA
Dnia 18 marca r. syn mój, Edward Dabrowski, wyszedł z domu i dotad nie powrócił. Wyproszę o jego powrót, adres: Częstochowa, ul. Waszyngtona 1 s. 1552

Matuczewski Michał
mistrz Cechu Słusarskiego
Opatrzony św. Sakramentami, po długich i ścisłych cierpieniach, zmarł d. 16 marca 1945 roku, przeżywszy lat 52.
Wyprowadzenie drogiem nam zwłok z domu żaloby przy ul. Babiej 2/5 (Zawodzie) do kościoła św. Jerzego nastąpi w środę, dnia 21 bm. o godz. 8.30 rano, po czym pogrzeb na cmentarzu na Kulach.
Na miejscu te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych, pozostawiając w nieutulonym żalu.
żona, dzieci i rodzina.
1558

W dniu 9 września 1945 roku zabici zostali przez hitlerowskie sztabry we wsi Bekowicko, gm. Bekowicko, trzej bracia
Kowal Franciszek ur. 4.1.1917 r.
Kowal Stefan ur. 5.1.1919 r.
Kowal Wacław ur. 3.2.1921 r.
O czym świadczą
B R A T.
1561

ZGUBY
Układałem kartę rozpoznawczą wyd. przez Zarząd Miejski w Częstochowie i kartę pracy wyd. przez gminę w Odrzynie (Nienicy) na nazwisko Szymaszka Mieczysława. 1522
Zgubione karty rozpozn. Nr 319 dokumenty wyśledzenia i inne wydane w Bukcu, Łyżwa na nazwisko Chraszcz Florian zam. Częstochowa, Piłsudskiego 21. 1528
Straciłem dnia 13.3.1945 r. kartę rozpoznawczą, kartę pracy, kartę rejestracyjną wydaną w Częstochowie na nazw. Sznur Stanisława, oraz 500 zł. 1520
Zgubione karty rozpozn. Nr 79119 wyd. przez Starostwo w Częstochowie na nazwisko Rutkowski Witold 1563

Została zniszczona przez niemców karta rozpoznawcza wyd. w Warszawie na nazwisko Rutkowski Zenon.
Układałem zagubione karty rozpoznawcze wyd. w Budoniku na nazwisko Michalski Stefan, Włodarczyk Bronisława zam. Wojnowice, gm. Białka, ul. Główna 27, i Kartowicki Józef, zam. Ciekówko, ul. Krakowska 41, oraz kartę rozpoznawczą, na nazwisko Lebiada Stefan, zam. Czajkowsko, ul. Główna 27. Uroczliwego zniaczę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. 1536
Zgubiłem książkę Ubezp. Spółk. kartę rozpoznawczą, kartę rejestr. i dowód osobisty, 4 metryki, akt ślubny, 10 aktów, Kubałkowska Julia, zam. Częstochowa, ul. Krakowska 41, oraz kartę rozpoznawczą, na nazwisko Zmuda Weronika, zam. ul. Kilińskiego 9. Upraszam się o zwrot za wynagrodzeniem. 1537

POSADY
Potrzebny dwóch robotników do rozlewni piwa i wytwórni wod gąszonej ul. Piłsudskiego, Częst. Al. Kościuszki 17/19. 1405
Potrzebna gospośnia młoda, inteligentna, możliwie ze świadectwami do prowadzenia domu. Warunki do bro. Zgłaszać się Częst., Dąbrowskiego 15, biuro, parter. 1521
Potrzebny czeladnik na damską robotę do pracowni obuwni St. Polewskiego, Częst., Berka Joselewicza 2. 1506
Potrzebny tokarz, slusarz-szofer, instalator i robotnicy. Zgłoszenia Włodajki, Częst., Katedralna 2. 1522
Potrzebna gospośnia do 3-ech dorosłych osób. Częst., Katedralna 6 m. 1. 1600
Panna, inteligentna, uczelna, z dwugłosem praktyka pokojowej, oraz prowadzenie samodzielnie gotowania domowego, umiędlonej sztytu na maszynie, poszukiwany oferty na akromychnych warunkach. Zgłoszenia kierować do Adm. „Głosu Narodu” pod Nr 1566. 1568
Szuszyńska-Bianaliszka ratynowa, solidna sista pierwszorzędną, zakłada, prowadzi księgę, przyjmuje prace godzinowo, nadzory, kontrolę. Zgłoszenia do Adm. „Głosu Narodu” pod Nr 1560. 1560
Potrzebny starszy chłopiec lub robotnik do sklepu. Zgłaszać się „Omlewiol”, Aleja 42, do świadectwami lub referencjami. 1533

KUPNO
Kupię pilnie garnitur czarny wzdł. wstążowy, stan dobry, rozmiar 46 dni, zaplate dobre w naturze lub złotkowa. Częst., ul. Kordeckiego Nr 18 m. 1. 1528
Kupię zegarek, obręczkę, pierścionek i odzież. Bynek Narutowicza Nr 31 m. 1 (Zawodzie). 1460
Kupię jaszub. Wiadomość kierować Częst., Śniadeckich 30. Jura Eugeniusz. 1540
Płacyk-kuchnia przenośna dwu-fajerkowa, kupię natychmiast. 172-2 Stochowa, Barłucka 22 m. 6. 1572
Mianym w dobrym stanie kupię. Oferty z podaniem ceny do Adm. „Głosu Narodu” pod Nr 1556.
Kupię zegarek garnitur firmy, może być złoty, rozmiar mały użyc. w dobrym stanie. Aleja 16 m. 5. 1549

SPRZEDAŻ
Wążek nowy, słobkoki i budka, nie drogo do sprzedania. Częst., I Aleja 46 m. 13. 1533
Wążek słobkoki i sportowy do sprzedania. Częst., Kilińskiego Nr 29 mieszek. 5. 1237
Okazyjnie sprzedam: łożko metalowe na statce, oraz wózek dziecięcy, słobkoki i spacerowy. Ceny niskie. Częstochowa, ul. Obtopielskiego 38 m. 1. 1511
Kupon samodzielnie na placzie i bieżer oraz pończochy gazowe — sprzedam okazjnie. Częst., Targowa 12 m. 7. 1286
Maszynę „Singers” gabinetowa sprzedam tanio z powodu wyjazdu. Częst., ul. Waszyngtona 24 m. 10. 1402
Okazał Perki dywan, kilim, piżmy, poduszki, kupon na bunde zielony, pateron, sprzedam tanio. Częstochowa, Waszyngtona Nr 26 m. 9, do godz. 18-ej. 1390
Do sprzedania: salonik, łożka, mała kasańska, stolicek, żyrodni. Częst., Focha 18 m. 9. 1529
Maszynę do liczenia amerykańską „Korona” sprzedam. Oferty do „Głosu Narodu” pod Nr 1531.
Sprzedam: 10 m chłodnika kokosowego, szafę do rzeczy, stół, krzesła. Wład. Częst., Pl. Daszyńskiego 9 m. 8. 1533
Wążek sportowy do sprzedania. — Częst., Stary Bynek 20 m. 5. 1503

**Sprzedam z powodu likwidacji mieszkanie 2 przystawki do piwni, skromne dekoracje okien i ino. Zgłoszenia Częst., ul. Warszawska 37 m. 3, i wejście, 11 prawo. 1535
Fortepian Schlegelhofera, krótki krzyżowy, okazjnie sprzedam oraz pięć szafy Herzfelda. Częst., I Aleja 11 m. 15. 1462
Rower mekki, różne meble, kolowrotek i wózek 4-kolowy, sprzedam lub zamienię na żywo. Częst., Warszawska 30 m. 19. 1464
Harmonia 50 basów, prawe nowa, bardzo korzystnie na sprzedaż. — Wiadomość Częst., ul. P. O. W. Nr 3 m. 2. 1515
Okazyjnie sprzedam naszyne „Singer”, zabitołkowy. Częstochowa, Ślępa 6 przy ul. Olsztyńskiej. 1514
Lubuska auto na tożyską kul kołowy, wózek z budką i sportowy, do sprzedania. Częst., Janów-górka 16 m. 5, II p. 1543
Wążek i kolejkę sprzedam. Częst., Narutowicza 3 m. 10. 1587**

Sprzedam szafę do rzeczy, łożka, biurko, stół, krzesła. Częst., Aleja Najświętszej Maryi Panny 29 m. 10. 1570
Kanapa, ława, wyszycielna, krzesła, rower nowy, sprzedam. Częst., ul. Ślępa 6/7. 1538
Okazał. Pas repturzy do nabycia. Częst., Aleja 22 m. 15. 1554
Wyjeżdżając, sprzedam tanio różne rzeczy, jak: rower mekki, używany, łożko metalowe, składane, półobrotowy mekka, szafa, 29 i 30, szafka nocna, krzesło, piasekły używany na 3-4 lat, ceramika, stół, krzesła, inne art. domowe. Użytk. Częst., Dąbrowskiego Nr 21 m. 5, front, do g. 6-ej. 1567
Fortepian czarny, krótki, krzyżowy i burdo do sprzedania do sprzedania. Częst., Aleja 4 m. 5. 1568
Z powodu wyjazdu do sprzedania: 10 m chłodnika kokosowego, szafa do rzeczy, łożka, krzesła, stół, krzesła. Wład. Częst., ul. Piłsudskiego 25 m. 12. 1534
Auto szafa, debowa, w dobrym stanie, natychmiast, korzystnie do sprzedania. Częst., Kilińskiego 21, m. 5, od godz. 2-3. 1555
Sprzedam wózek nowy, słobkoki. Częst., Piłsudskiego 43. 1562
Sprzedam placzek mekki lukuonowy, bryczny, garnitur maszynowy. Częst., II Aleja 16 m. 5. 1550

Planne koncertowe, prawe nowe, czarne, krzyżowe, nowoczesne — sprzedam. Częst., Katedralna 15 m. 7, podwórko, na lewo. 1543

ROZNE
Tudmowe gantefie hurt i detal. Częst., Warszawska 37, II sęd, parter. Jędrzejewski. 1343
Skrzynki i oprawy drewniane do wszelkiego rodzaju szcetek wyrobki i sprzedaje Wytwórnia Skrzyń, Częstochowa, I Aleja 12. 1138
„Kosmiki”. Aleja 31 (w podw.), wieszaki i poszukiuje wieszaki garderobe i inne rzeczy. 1406
Dla chorych! Złota X poleca Gabinet Zielarski prof. A. Kamlińskiego. Częst., Krakowska 31 (sprzedają tylko na samowolnie). 87

Krawcowa z Warszawy przyjmuje do szycia suknie, palta. Szycie piękne, szybkie. Częst., Aleja Najświętszej Maryi Panny 55 m. 6, prawa strona, II piętro. 1534

Udzielam lekcji. Przygotowuje szybko do egzaminów. „Była studentka Uniwersytetu Warszawskiego. Częst., Al. Wolności 68 m. 1288

Przyjeżdżając, sprzedam tanio różne rzeczy, jak: rower mekki, używany, łożko metalowe, składane, półobrotowy mekka, szafa, 29 i 30, szafka nocna, krzesło, piasekły używany na 3-4 lat, ceramika, stół, krzesła, inne art. domowe. Użytk. Częst., Dąbrowskiego Nr 21 m. 5, front, do g. 6-ej. 1567

LOKALE
Poszukajcie sklepu lub kiosku. Zł. do Adm. „Głosu Narodu” pod Nr 1580. 1530
Pani w średnim wieku, samotna, wypracowana, poszukuje pokoju, ew. współlokal. należącej od zaraz. Zgłoszenia do „Głosu Narodu” pod Nr 1560. 1509
Samotna pani poszukuje eleganckiego pokoju, centrum. Zgłoszenia do Adm. „Głosu Nar.” pod Nr 1561